

УДК: 633.1.

© 2008

А. А. Бабич-Побережна, доктор економічних наук
Л. Г. Ройченко, В. С. Мацютевич

Інститут кормів УААН

КОРМОВИРОБНИЦТВО У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ

Висвітлено актуальні проблеми розвитку кормовиробництва у контексті вступу країни до Світової організації торгівлі та наведено прогнозний обсяг кормів, який необхідно мати під заплановане Державною цільовою програмою розвитку українського села виробництво м'яса і молока.

Продовольча безпека країни залишається одним з основних пріоритетів вітчизняного державотворення, яка в останні роки набуває все більшої актуальності. Значна роль у її розв'язанні належить кормовиробництву як головній умові виробництва тваринницької продукції для забезпечення потреб населення.

Методика досліджень. Дослідження сучасного стану та проблем розвитку кормовиробництва виконувались за допомогою економіко-статистичного, розрахунково-конструктивного, абстрактно-логічного та монографічного методів досліджень.

Результати досліджень. Україна Україна, як країна з великим аграрним сектором економіки, об'єктивно має всі можливості не тільки для забезпечення потреби в кормах вітчизняного тваринництва, але і для просування продукції кормовиробництва на світовий ринок.

Останні роки галузь кормовиробництва переорієнтовувалась на ринкові відносини, де діють закони конкуренції, залежності ринку кормів від кон'юнктури ринку та попиту, де велику увагу приділяють якості та екологічній безпеці продукції кормовиробництва. Враховуючи ці вимоги Євросоюзу та реальний фінансово-економічний стан вітчизняних сільськогосподарських підприємств, які виробляють корми, доцільно звернути увагу на необхідність врахування вимог СОТ до виробництва кормів в Україні.

Розвиток вітчизняного кормовиробництва в контексті вступу країни до Світової організації торгівлі СОТ передбачає певний адаптаційний пе-

ріод, гарантований державою, який повинен надавати відносну захищеність та продовольчу незалежність країни від імпорту кормів, що має важливе значення для вітчизняного виробника кормів, розвитку тваринництва, досягнення продовольчої безпеки країни.

«Державною Цільовою Програмою розвитку українського села на період до 2015 року» передбачено забезпечити виробництво: м'яса – 5,1 млн. тонн і молока – 20 млн. тонн, що гарантуватиме досягнення науково обґрунтованих норм споживання харчових продуктів та підтримку ефективного експортного потенціалу аграрного сектора економіки.

Для розв'язання цього завдання необхідно здійснити ряд заходів в тваринництві – зупинити зменшення поголів'я великої рогатої худоби та розпочати поступове збільшення чисельності високопродуктивних молочних корів у сільськогосподарських підприємствах і фермерських господарствах до 1,7-1,9 млн. голів у 2015 р. Для чого важливо забезпечити збільшення обсягів виробництва кормів шляхом розвитку спеціалізованого кормовиробництва.

Для забезпечення повноцінної годівлі поголів'я худоби і птиці збалансованими кормами передбачається доведення обсягів виробництва кормів до 55 млн. тонн к.ормових одиниць з вмістом 105-110 грамів перетравного протеїну на одну кормову одиницю.

Потреба в кормах на 2015 р. для виробництва повної потреби тваринницької продукції становитиме (млн. тонн): концентрованих кормів – 29 млн. тонн, у тому числі пшениці – 5 млн. тонн, ячменю – 5,7 млн. тонн, кукурудзи – 7,5 млн. тонн, зернобобових – 2,4 млн. тонн, шротів білково-олійних культур – 3,6 млн. тонн, а також заготовити сіна 6 млн. тонн, сінажу – 16,6 млн. тонн, силосу – 45 млн. тонн, зелених кормів – 49 млн. тонн. Вона уточнюватиметься відповідно до динаміки поголів'я і продуктивності тваринництва.

Досягнення зазначених обсягів виробництва кормів може бути забезпечене шляхом:

- відновлення роботи існуючих та будівництво нових спеціалізованих підприємств комбікормової промисловості для виробництва преміксів, кормових добавок і повноцінних комбікормів;
- забезпечення виробництва преміксів, кормових добавок і повноцінних комбікормів для різних технологічних груп тварин;
- формування регіональних ресурсів фуражного зерна та білкової сировини для забезпечення ефективної роботи підприємств комбікормової промисловості та товаровиробників тваринницької продукції;

- доведення площ кормових угідь до 8,2 млн. га, у тому числі розширення посівів бобових трав і бобово-злакових кормових сумішей, особливо – люцерни.

Для чого необхідно:

- стимулювати розвиток кормовиробництва в сприятливих для нього регіонах,;

- здійснювати розвиток кормовиробництва шляхом удосконалення земельних відносин і впровадження сучасних технологій, що сприятиме забезпеченню стабільності та активізації використання земель під зернофуражними та кормовими культурами;

- сприяти розвитку конкурентоспроможного виробництва кормів, забезпеченню власною кормовою базою механізованих тваринницьких ферм і комплексів;

- створити сучасну державну систему селекції кормових культур;

- сприяти створенню культурних пасовищ та розвитку комбікормової промисловості на кооперативних засадах.

Для України, як аграрної держави, яка має умови для створення потужної кормової бази та її значний потенціал розвитку, при вступі до СОТ необхідно враховувати відповідність якості кормів дозволеним стандартам цієї організації щодо екологічної безпеки продукції кормовиробництва. Тому необхідно завершення розробки національних стандартів на корми згідно з вимогами СОТ та директивами ЄС, впровадження яких сприятиме збільшенню обсягів їх виробництва, формування експортного потенціалу. Всі ці заходи повинні бути гармонізованими до національного законодавства та вимог СОТ, з метою усунення ризиків з боку споживачів кормів та держав-імпортерів.

Впровадження в кормовиробництві України розробок на основі науково-технічного прогресу, застосування інжинірингу, розширення інноваційних та інвестиційних процесів, новітніх технологій сприятиме збільшенню виробництва кормів, вдосконаленню їх структури, підвищенню протеїнової і енергетичної поживності, підвищить рівень екологічної безпеки продукції кормовиробництва при одночасній економії всіх видів ресурсів і витрат. Все це потребуватиме створенню умов для залучення до вітчизняного кормовиробництва інвестицій та кредитних ресурсів з метою розвитку цієї галузі. Це надасть можливість досягти рівня світової ефективності кормовиробництва і конкурентноздатності продукції на внутрішньому і світовому ринках, сприятиме збільшенню виробництва високоякісної конкурентоспроможної тваринницької продукції, росту споживання

її на душу населення і, таким чином, соціально-економічній і політичній стабілізації в державі.

Висновки. Сучасний стан кормовиробництва країни у контексті вступу до Світової організації торгівлі свідчить про необхідність завершення розробки та впровадження національних стандартів на корми згідно з вимогами СОТ та директивами ЄС, враховуючи необхідність відповідності продукції вітчизняного кормовиробництва стандартам СОТ. Для забезпечення ефективного виробництва кормів необхідно провести заходи по оптимізації площ кормових та зернофуражних культур за розміром і структурою, з врахуванням кількості поголів'я тварин і їх продуктивності, підвищити урожайність кормових культур та збільшити обсяги виробництва кормів, покращити їх якість кормів, що надасть можливість скоротити витрати кормів на одиницю тваринницької продукції.